

Optimalisatie van de pneumokokken polysacharide antistoffen test

ASO: Toon Schiemsy
Supervisor: Prof. Dr. X. Bossuyt
Datum: 15 maart 2016

Inleiding

- pneumokokken polysaccharide antistoffen test

IMMUUNDEFICIËNTIE

5941 Pneumokokken
polysaccharide As

Datum vaccinatie*:

Aard vaccin:

Pneumovax

Prevenar

Klinische inlichtingen:

.....

.....

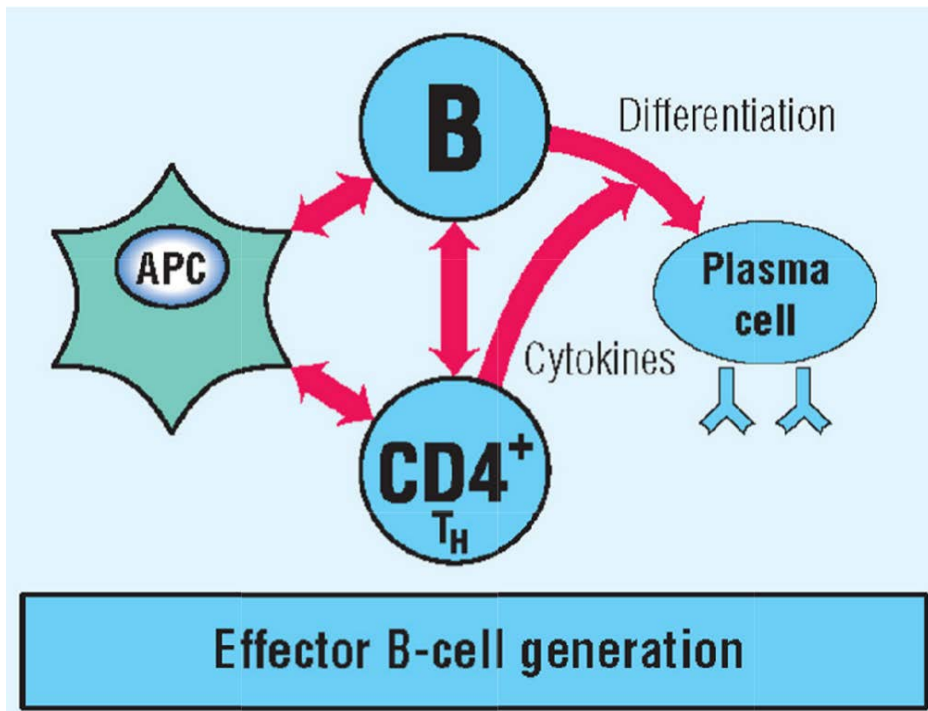
* test wordt slechts uitgevoerd indien deze informatie ingevuld is

Inleiding

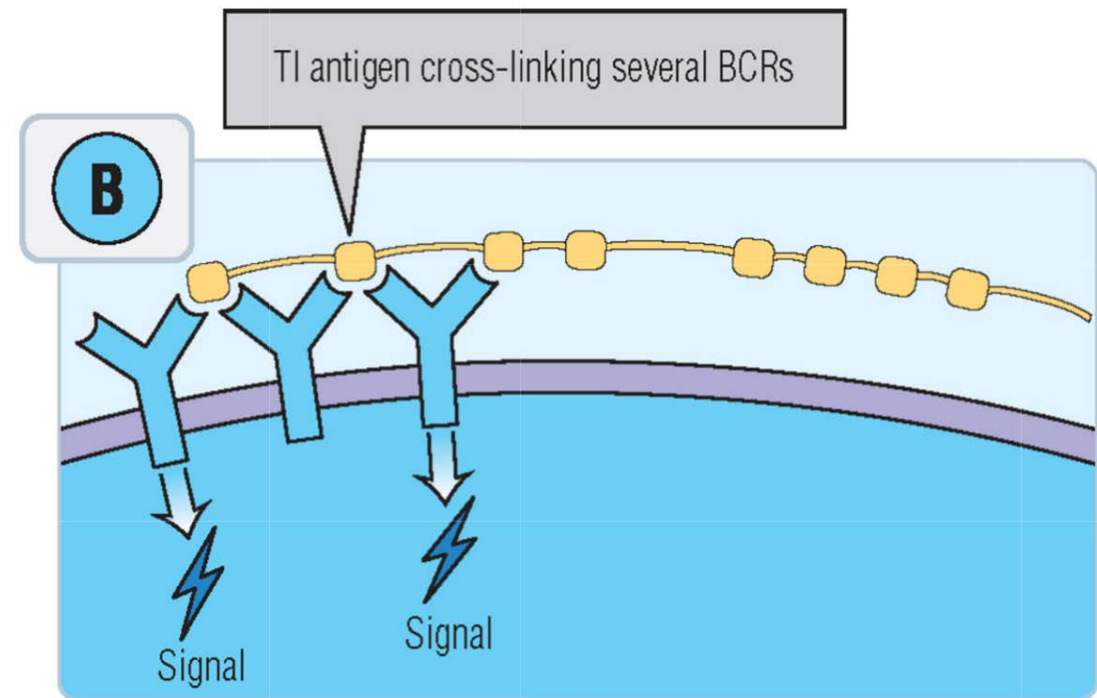
- **Pneumokokken** (*Streptococcus pneumoniae*)
  - Invasieve infecties kinderen, ouderen, immuungecompromitteerden
  - Polysacharide kapsel: virulentiefactor
    - Bemoeilijkt opsonisatie: moeilijkere fagocytose
    - Indeling in types op basis van de antigenen kenmerken van het kapsel

Inleiding

- Polysacharide antistoffen
  - Polysachariden induceren een T-cel-onafhankelijke immuunrespons

T-cel afhankelijke immuunrespons

T-cel onafhankelijke immuunrespons

Inleiding

- pneumokokken polysacharide antistoffen test
  - Gestoorde immuunrespons na vaccinatie met polysachariden: SPAD
    - Specific Polysacharide Antibody Deficiency
      - herhaalde infecties, vooral luchtwegeninfecties
      - serum concentratie IgG, IgA en IgM en IgG subklassen normaal
      - geen secundaire oorzaken van immuundeficiëntie
    - 5-23% van de kinderen die onderzocht worden naar aanleiding van herhaalde infecties
    - Sneller AB / preventief immuunglobulines toedienen
  - Diagnostische vaccinatie met een polysacharide vaccin om de B-cel functie te kunnen evalueren

Inleiding

- **Praktisch**: pneumokokken polysacharide antistoffen test
  - Serum van vóór vaccinatie + serum van 4-8 weken ná vaccinatie met een pneumokokken polysacharide vaccin (Pneumovax 23)
  - Pneumovax 23 bevat 23 types kapselpolysachariden
  - Serumconcentratie van 3 types wordt bepaald (8, 9N en 15B)
  - Interpretatie
    - Ná vaccinatie concentratie
    - Ratio na:voor vaccinatie
    - Aantal serotypes met een goede respons

Inleiding

Meest toegepaste criteria

Post vaccinatie antistof concentratie	> 1,3 mg/L
Absolute stijging na vaccinatie	> 0,3 mg/L
Fold increase	2 keer 4 keer
Aantal types die een 'adequate' respons moeten hebben	>50% >60% >70%

Javier FC et al., Ann. Allergy. Asthma Immunol. 2000;84(1):25-30.
Epstein MM et al., Ann. Allergy. Asthma Immunol. 1995;75(2):125-31.
Zora JA et al., Ann. Allergy 1993;70(4):283-8.
Ek Dahl K et al. Clin. Infect. Dis. 1997;25(3):654-60.
Sanders LA et al., J. Allergy Clin. Immunol. 1993;91:110-9.

Inleiding

- **Probleem**

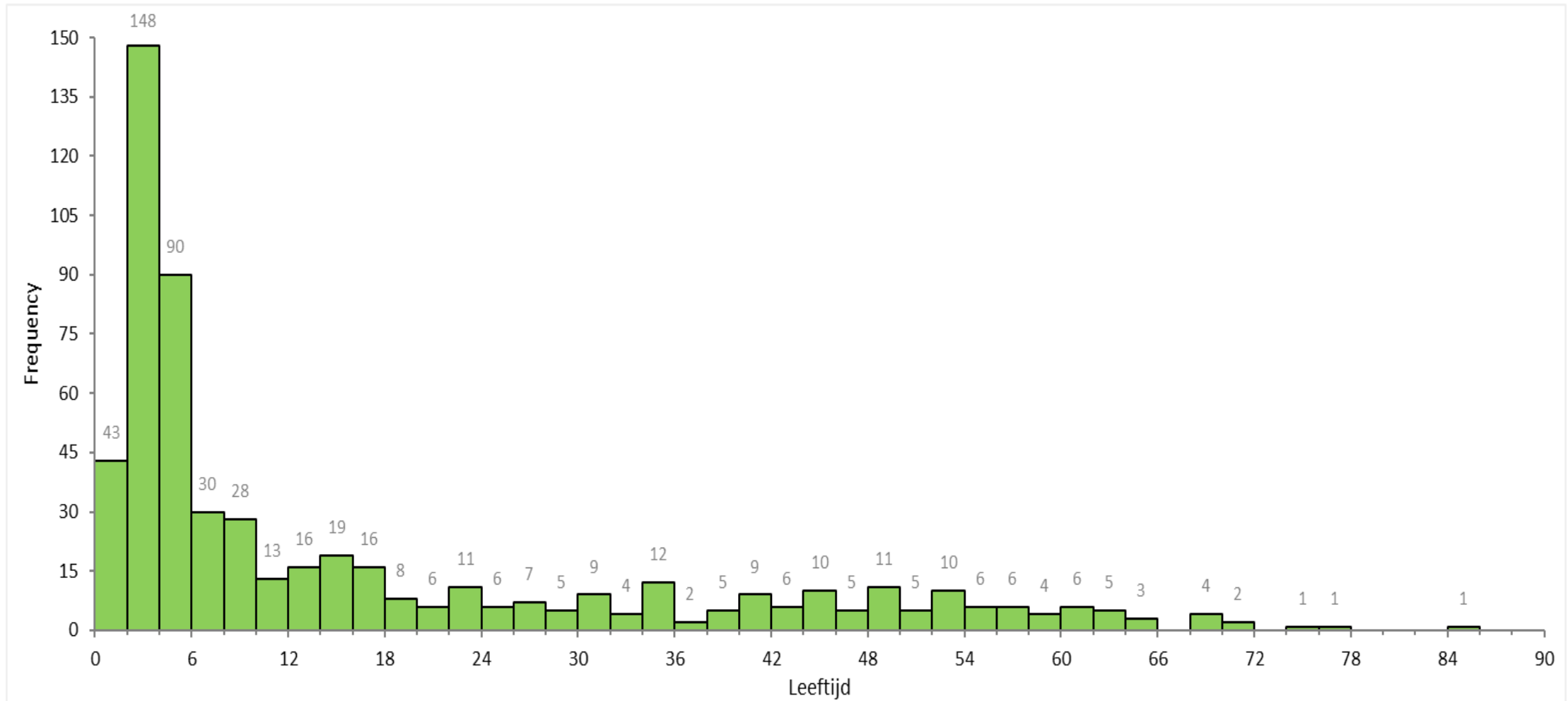
- Vermoeden dat type 15B minder goed discrimineert tussen patiënten met en zonder SPAD

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

- Query LWS
  - Voor en na concentratie bepaald voor 8, 9N en 15B. Vaccinatie met Pneumovax 23
  - Totaal: 573 patiënten

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

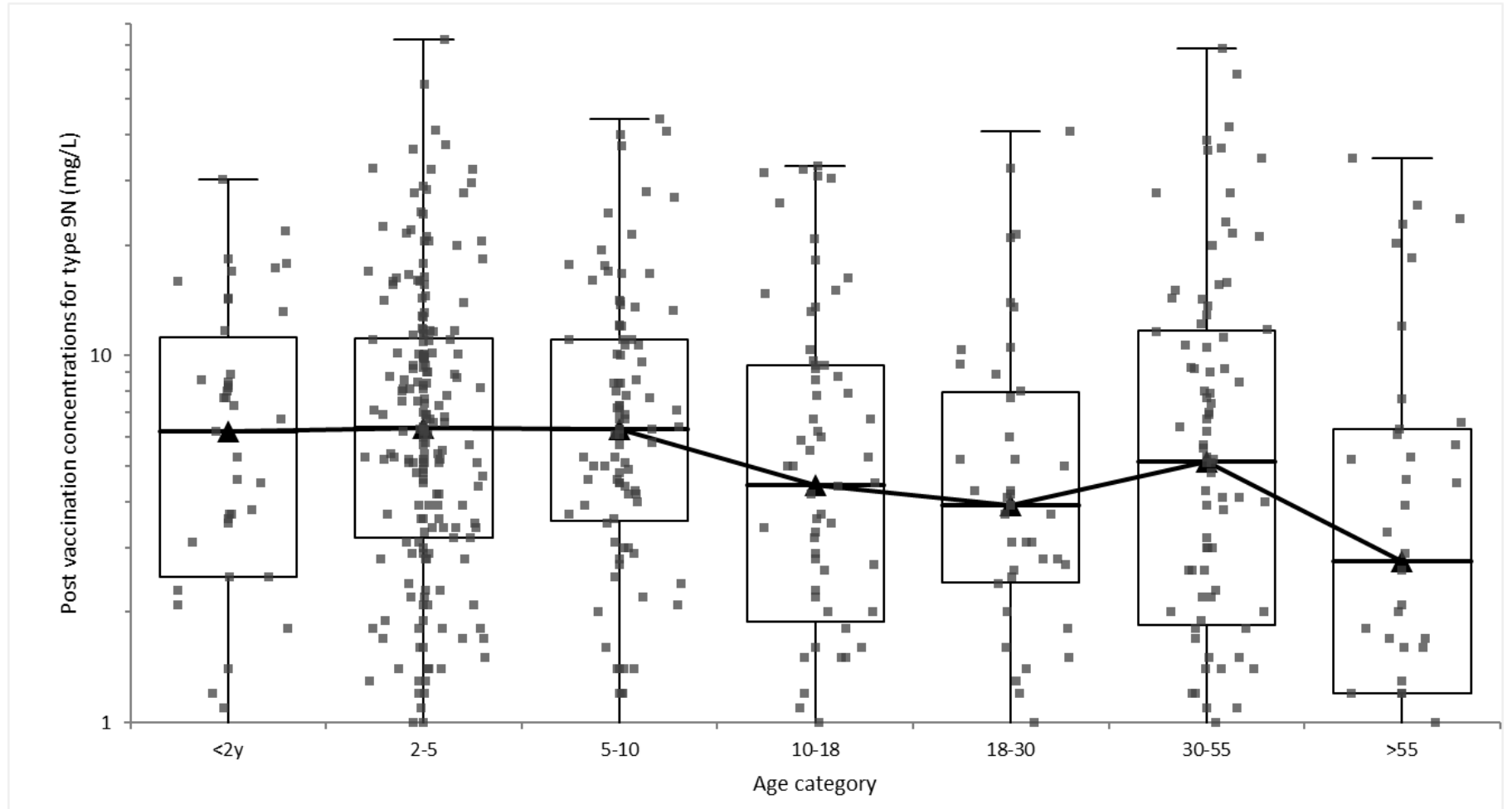
	Concentratie post vaccinatie		
Percentiel	Type 8	Type 9N	Type 15B
0,010	0.4	0.5	0.7
0,025	0.6	0.7	0.8
0,050	0.9	0.8	1.1
0,250	2.9	2.5	1.9
0,500	5.2	5.3	3.4
0,750	9.1	10.7	8.1
0,950	21.3	29.7	26.4
0,975	25.0	36.6	35.2
0,990	36.2	42.1	50.4

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

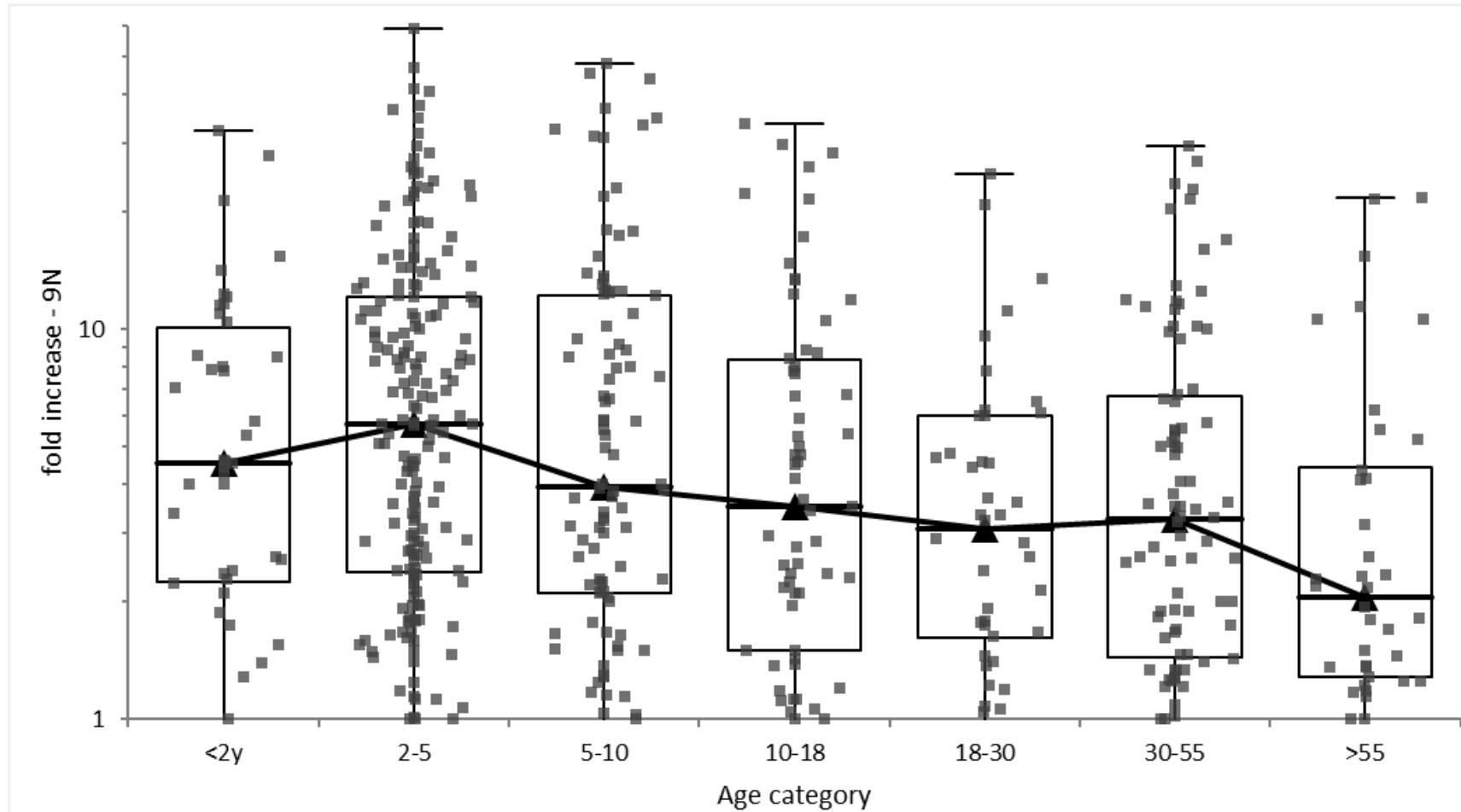
	Fold increase (alle stalen)		
Percentiel	Type 8	Type 9N	Type 15B
0,010	0,8	0,8	0,6
0,025	0,9	0,9	0,7
0,050	1,0	1,0	0,8
0,250	2,7	1,8	1,1
0,500	6,8	4,0	1,8
0,750	12,6	9,9	4,0
0,950	30,6	26,0	10,0
0,975	36,4	33,0	14,2
0,990	47,2	41,5	19,0

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Type 9N
Post vaccinatie concentratie

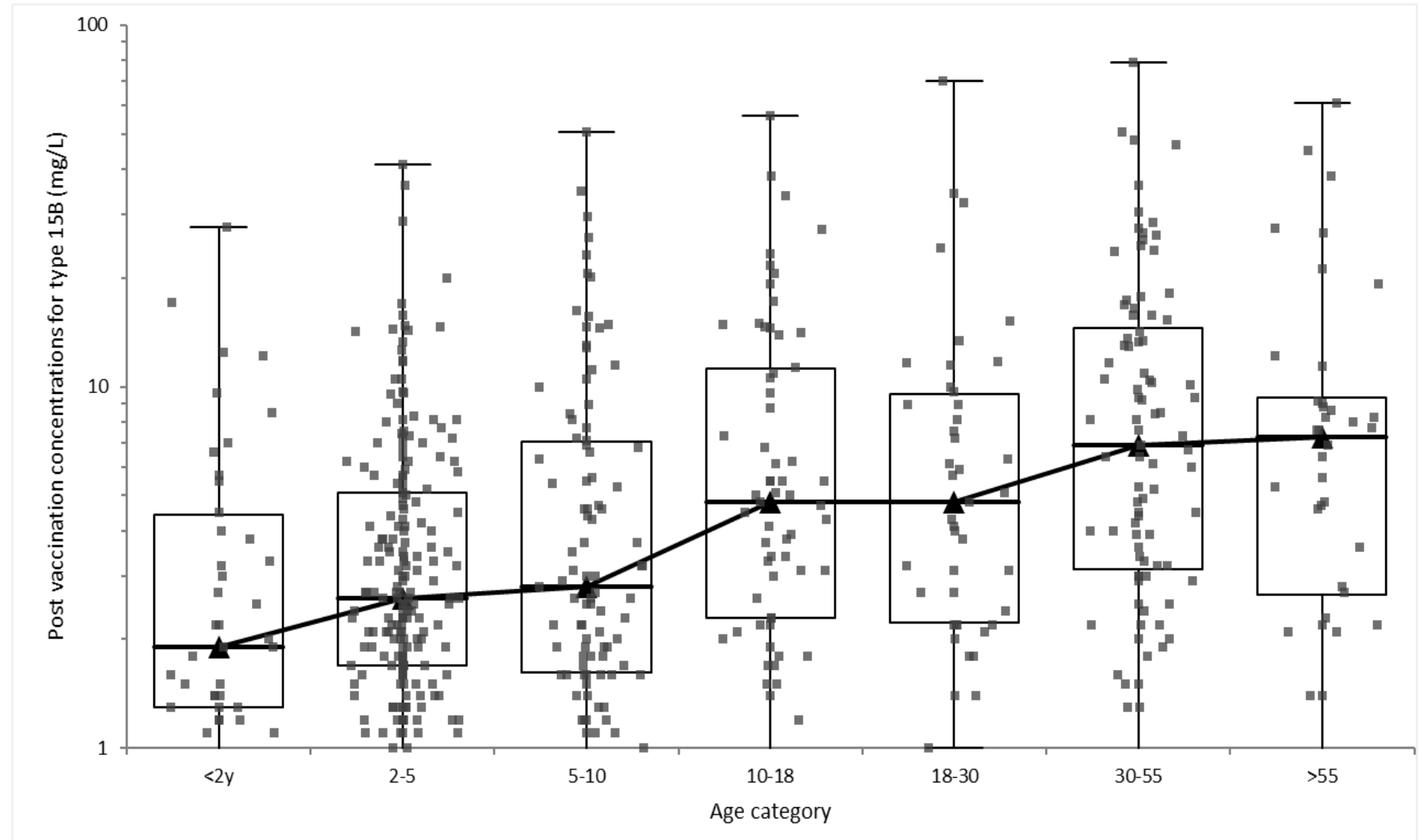
Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Type 9N
Fold increase

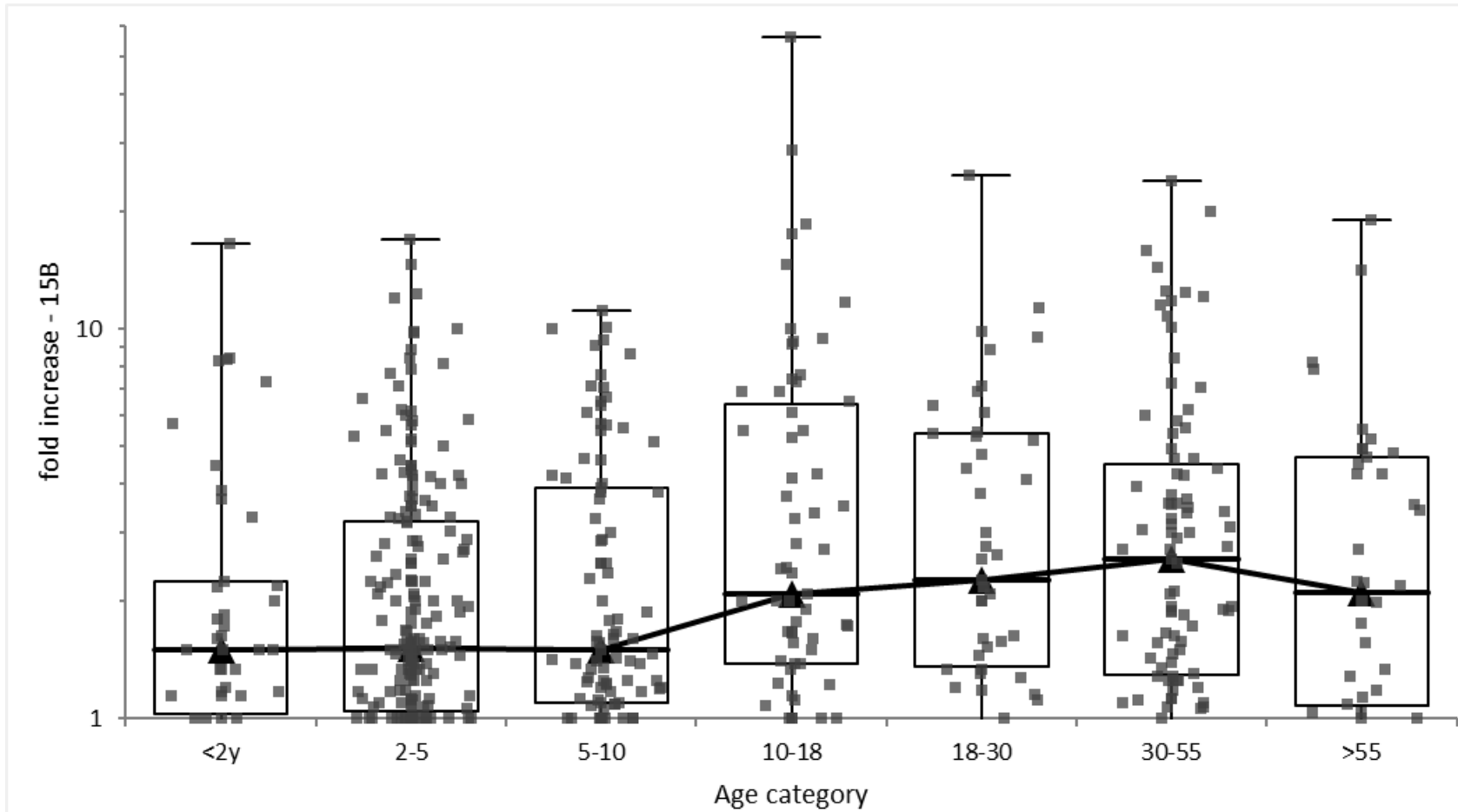
Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Type 15B
Post vaccinatie concentratie

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Type 15B
Fold increase

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Selectie van patiënten waarbij slechts 1 type een post vaccinatie concentratie had van minder dan 1.3 mg/L (n=91)

Type	Alle (n=91)	<2 (n=11)	2-5 (n=34)	5-10 (n=12)	10-18 (n=7)	18-30 (n=3)	30-55 (n=16)	>55 (n=8)
8	20 (22%)	1 (9%)	3 (9%)	2 (17%)	1 (14%)	1 (33%)	8 (50%)	4 (50%)
9N	26 (29%)	1 (9%)	5 (15%)	2 (17%)	5 (71%)	2 (67%)	7 (44%)	4 (50%)
15B	45 (49%)	9 (82%)	26 (76%)	8 (67%)	1 (14%)	0 (0%)	1 (6%)	0 (0%)

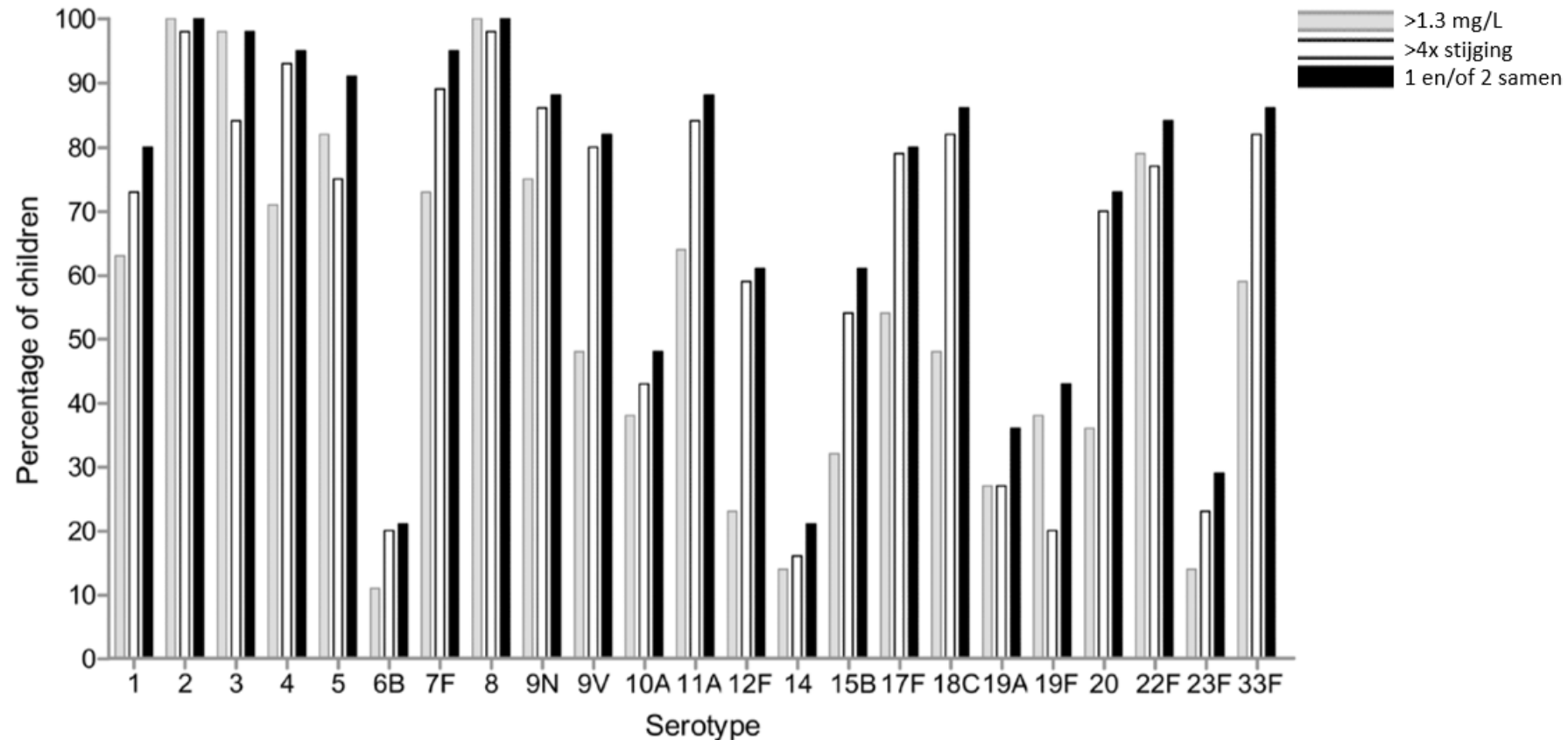
Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Selectie van patiënten waarbij slechts 1 type een fold increase van minder dan 2 had (n=217)

Type	Alle (n=217)	<2 (n=22)	2-5 (n=88)	5-10 (n=38)	10-18 (n=18)	18-30 (n=14)	30-55 (n=29)	>55 (n=8)
8	13 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (3%)	2 (11%)	3 (21%)	5 (17%)	2 (25%)
9N	29 (13%)	1 (5%)	5 (6%)	3 (8%)	3 (17%)	5 (36%)	8 (28%)	4 (50%)
15B	175 (81%)	21 (95%)	83 (94%)	34 (89%)	13 (72%)	6 (43%)	16 (55%)	2 (25%)

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Immunogeniciteit van de verschillende serotypes bij 56 gezonde kinderen

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

Serotypes	Age groups				
	<2 yrs (n = 14)	2-5 yrs (n = 44)	6-10 yrs (n = 25)	11-16 yrs (n = 10)	Adults (n = 10)
1	16.8 (4.0-44.4)	12.8 (0.3-70.8)	21.4 (1.2-140.0)	3.6 (0.9-8.1)	4.5 (1.2-13.2)
3	6.8 (1.0-19.1)	4.3 (0.6-15.6)	4.4 (0.3-13.6)	4.0 (1.3-12.9)	3.2 (0.2-9.7)
4	17.9 (2.7-62.7)	18.3 (0.8-174.3)	11.2 (0.8-40.0)	6.4 (0.9-40)	4.0 (0.6-13.9)
6B	4.9 (0.9-29.5)	5.0 (0.3-31.9)	6.1 (0.7-55.7)	5.2 (0.8-11.8)	5.9 (1.6-7.4)
9V	9.0 (0.6-23.0)	21.6 (1.0-261.0)	14.3 (0.9-68.0)	4.4 (1.1-15.3)	4.5 (2.0-8.1)
14	2.4 (0.2-7.4)	7.6 (0.1-58.9)	14.7 (0.5-91.0)	33.9 (0.1-94.9)	20.3 (1.0-64.9)
18C	26.1 (1.0-121.6)	21.6 (0.2-302.0)	14.8 (1.0-86.8)	4.5 (0.8-12.9)	11.5 (2.9-17.5)
19F	4.6 (0.5-11.0)	6.7 (0.4-41.0)	5.5 (1.0-25.5)	4.3 (0.8-11.7)	7.7 (0.2-51.2)
23F	3.4 (0.9-10.0)	6.1 (0.2-49.1)	6.9 (1.0-39.4)	2.4 (0.3-7.2)	3.3 (0.4-9.2)

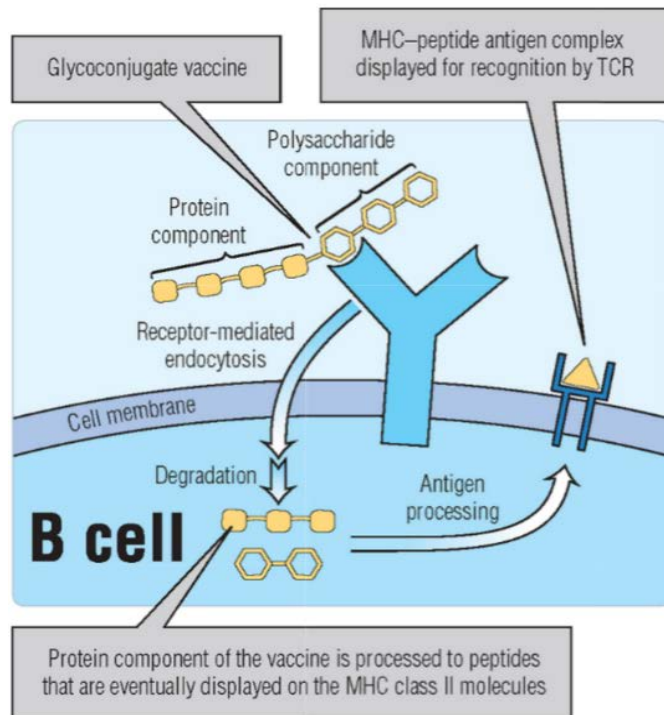
Values are mean fold increase (range).

Evaluatie van de momenteel geteste antistof types 8, 9N en 15B

- ! interpretatiecriteria: veralgemeend en onafhankelijk van
  - type
  - (leeftijd)
  - (assay)
- Type 15B lijkt minder goed te kunnen discrimineren tussen patiënten met en zonder SPAD
- Respons op type 15B lijkt leeftijdsafhankelijk
- Beperkingen:
  - geen gouden standaard
  - D/SPAD onder andere gebaseerd op antistof respons

Mogelijke kapseltypes (Pneumovax 23 vaccin)

- Beperkingen n.a.v. Prevenar 13
  - Geconjugeerd vaccin, 13 valent
  - Opgenomen in basisvaccinatieschema K&G

Gevolg: T-cel afhankelijke immuunrespons
(met memory B-cellen: snelle stijging antilichamen bij hernieuwd contact)

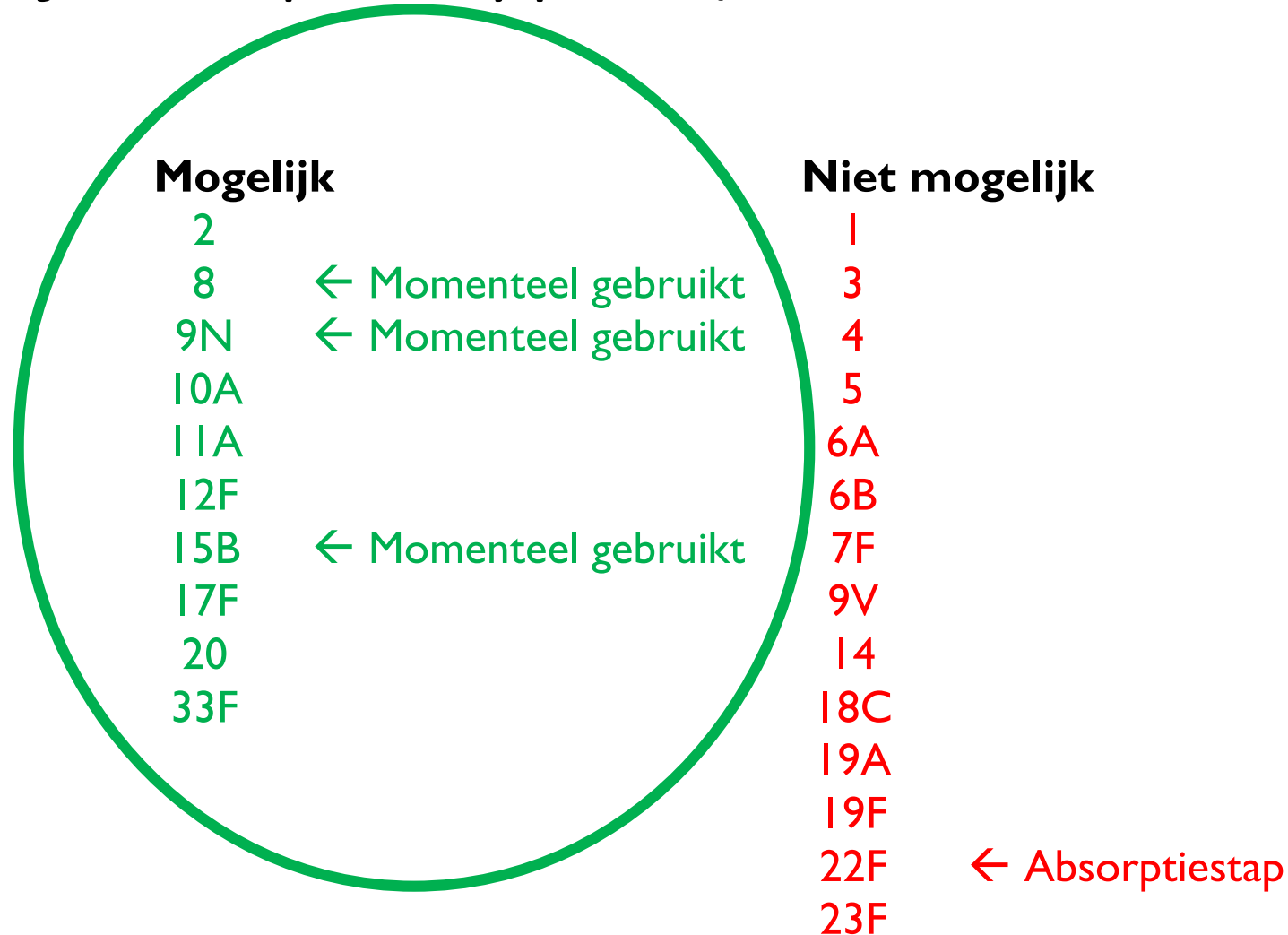

Invloed op antilichaamconcentratie na een
(diagnostische) vaccinatie met Pneumovax 23

Mogelijke kapseltypes (Pneumovax 23 vaccin)

- Beperkingen door de ELISA assay
  - Om antilichamen die niet type-specifiek zijn te verwijderen, wordt het serum eerst in contact gebracht met het C-polysacharide en **type 22F**, waarop deze niet-specifieke AL binden

Mogelijke kapseltypes (Pneumovax 23 vaccin)

Andere mogelijke types

- Theoretisch: 2, 10A, 11A, 12F, 17F, 20, 33F
- 230 stalen kinderen voor + na vaccinatie in SSI Denemarken uitgevoerd, AAAAI* criteria voor SPAD:
  - 10A
  - 17F
  - 20
  - 33F
- (uitgevoerd op Luminex xMAP assay)

*American Academy of Allergy, Asthma & Immunology

Andere mogelijke types: 10A

Selectie routinestalen met goede respons 8 en 9N + stalen SSI

10A Voor (OD)	10A Na (OD)	8 Voor	8 Na	9N Voor	9N Na	15B Voor	15B Na	Fold 10	Fold 8	Fold 9N	Fold 15B	
1,4	1,1	0,7	4,2	1,3	8,7	1,2	2,9	0,8	6,0	6,7	2,4	
1,2	1,6	0,5	6,6	1,0	20,0	2,4	2,5	1,4	13,2	20,0	1,0	
1,1	1,5	0,6	9,8	4,8	32,4	1,3	1,5	1,3	16,3	6,8	1,2	
1,8	2,7	0,6	4,8	1,0	2,3	1,1	1,1	1,5	8,0	2,3	1,0	
0,9	0,9	0,4	1,8	0,7	1,4	1,3	1,2	1,0	4,5	2,0	0,9	
1,3	3,6	0,4	4,8	0,5	4,2	1,9	1,3	2,7	12,0	8,4	0,7	
1,2	1,4	0,4	3,7	0,7	3,8	1,5	1,2	1,2	9,3	5,4	0,8	
1,0	3,6	0,3	5,2	0,7	3,2	0,9	1,3	3,6	17,3	4,6	1,4	
1,0	1,6	0,3	7,9	0,3	11,4	0,6	1,0	1,6	26,3	38,0	1,7	
1,6	2,4	0,8	2,0	1,5	3,5	1,8	2,6	1,4	2,5	2,3	1,4	
0,9	2,0	0,6	6,0	1,1	3,6	1,6	2,4	2,1	10,0	3,3	1,5	
1,3	3,4	0,6	10,0	2,2	10,0	5,4	5,3	2,6	16,7	4,5	1,0	
0,8	1,1	0,8	22,2	3,7	8,6	1,8	1,8	1,4	27,8	2,3	1,0	
3,4	3,4	0,7	6,5	1,7	3,7	4,5	3,7	1,0	9,3	2,2	0,7	
Median:	1,2	1,8	0,6	5,6	1,1	4,0	1,6	1,7	1,4	11,0	4,6	1,0

!Voor 10A:
Geen standaard
Geen QC

Andere mogelijke types

- 17F, 20 en 33F zijn andere mogelijke types
- Nog aan te kopen

Studie

- Klinische gegevens
  - het aantal bovenste en onderste luchtweginfecties
  - de aard van de infecties (bacterieel of viraal)
  - de geïsoleerde kiemen
  - de aanwezigheid van bronchiëctasieën
  - de behandeling (bv. immuunglobuline substitutie)
  - de aanwezigheid van andere aandoeningen (bv. auto-immuunziekte).
  - immuunglobuline dosages
  - IgG subklasse dosages
  - immuunfenotyperingen (aantal B-, T- en NK-cellen en bijhorende subsets)

Verdere optimalisatiemogelijkheden

- Interpretatie respons afhankelijk per type?
- Twee voldoende immunogene types genoeg?
- Andere polysacharide vaccins?
  - Bv. Typherix